

kalender

over water, energie en natuur, Texel

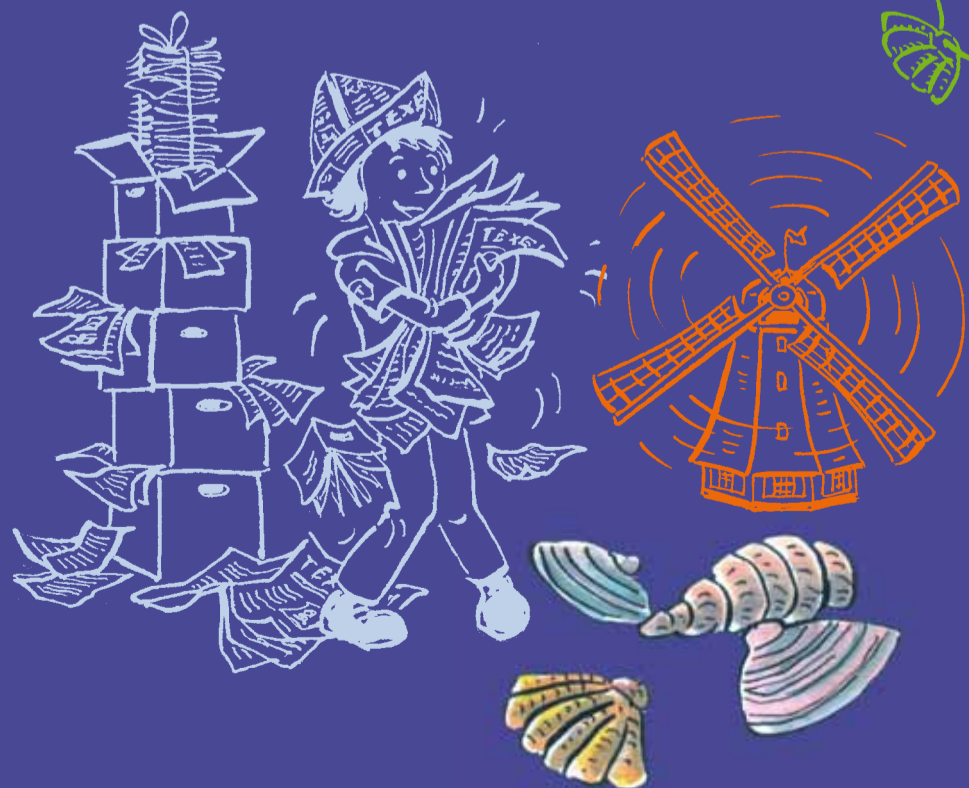
duurzaamheid

met tips, spelletjes,

belangrijke dagen,

uitjes, eten en meer

dubbeldik

aanuari

1

Gelukkig nieuwjaar!

15

22

29

2

8

16

23

30

3

9

Heb je een nestkastje? Maak het nu schoon!

17

24

Ligt er sneeuw?
Doe een kopje vol met sneeuw en laat het smelten. Hoeveel water houdt je over?

4

10

18

25

31

Kom eens met de slee naar school.

5

11

19

Regent het?
Kijk eens waar het regenwater naartoe gaat. Kun je het opvangen? Geef de planten in de klas eens regenwater.

26

6

12

Brrrrr

Is het koud buiten? Hoe koud? En binnen? Hoeveel lagen kleren heb je aan? Speel het spel: "Ik ga op reis en ik neem mee...". Kies een warme of koude plaats.

27

7

13

20

28

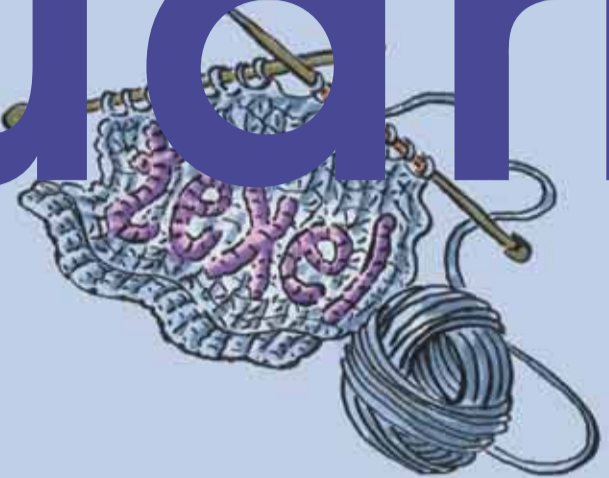

14

21

februari

1

Let op! Binnenkort is het weer Warme Truierendag. Kijk voor ideeën op: www.warmetruierendag.nl

8

15

22

9

16

23

2

10

17

24

Wie ziet de eerste lepelaar?
En eendenkukeltjes?

3

11

18

25

Tochtmeter
Ga eens met een sliertje crêpepapier aan een potlood (tochtmeter) op zoek naar tocht in het lokaal.

26 Wie ziet de eerste krokus?
Vlinder?

4

19

27

5

12

20

28

6

13

Doe een brok ijs in een bak water. Zet een streepje bij de rand van het water. Wat gebeurt er als het ijs smelt?

29

7

14

21

Maart

1	8	22
1 Begin van de lammertijd Lopen ze al buiten?	15	23 Begin zomertijd Op de laatste zaterdag van maart zetten we de klok een uur vooruit. Het blijft dan 's avonds langer licht.
2	9 	16 Beleef de Lente Op de website van de Vogelbescherming kun je live in vogelnesten kijken. Vanaf 1 maart tot 1 juli : van het eerste ei tot het laatst uitgevlogen jong.
3	10	24
4	11	25
5	12 Je kunt nu kikkerdril vinden. Neem wat mee in de klas en kijk wat er gebeurt.	29 Lekkere trek? Welk tussendoortje heb je meegenomen? Vergelijk eens met elkaar welk tussendoortje de minste verpakking heeft.
6	13	26
7	14	27
	20 Nationale Boomfeestdag Altijd op de derde woensdag van maart. Plant je eigen boompje. Een kiemende kastanje kan ook een boom worden!	28
	21 Ga in de zon staan en voel de warmte: het is lente!	30
		31 Wereldwaterdag Zet een fles water op je hoofd en loop er een stukje mee. In veel landen is dat heel normaal. De mensen lopen vaak héél ver, met een grote bak water. Of speel andere spelletjes. Kijk op www.kraanwater.nu/watweetjijvankraanwater

pril

1

2

3 **Lieveheersbeestjes**
Ga eens op zoek naar zo'n beestje. Hoeveel stippen heeft hij? Dit is niet hoe oud hij is, maar het is wel zijn naam. Het meest komt het zevenstippelig lieveheersbeestje voor. Hoeveel lieveheersbeestjes kunnen jullie vinden? En hoeveel verschillende?

4

5

6

7

8

9 De zon geeft veel warmte. Onderzoek dit maar eens. Zet bijvoorbeeld een potje met water in de zon en een potje met water in de schaduw. Voel na een uurtje het verschil.

10

11

12

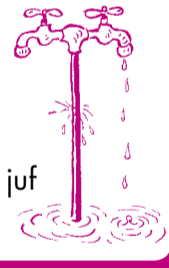
13

14

15

16

17

18 Werken de kranen in het klaslokaal en op school goed? Zijn er kranen die lekken, zeg het tegen de juf of meester.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30 **Koninginnedag = hergebruikdag**
Ga vroeg op stap voor de mooiste tweedehands-koopjes of verkoop spullen waar anderen nog iets aan hebben.
's Avonds is de Meierblis. Wat voor lekkers maak jij warm op het vuur?

1 Tweede zondag in mei: moederdag	8	15 Half mei is de Texelse schapenscheerdag. Wat wordt er allemaal van wol gemaakt?	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4 Dodenherdenking	11	18	25 Wedstrijdje? Wie vindt de meeste diersoorten rond de school? Zoek dieren of diersporen, zoals poepjes, veren, lege nesten en spinnenwebben. Tel het aantal soorten. Kijk ook eens onder een steen of bloempot.	
5 Bevrijdingsdag	12 Nationale Molen- & Gemalendag- iedere tweede zaterdag in mei. Molens draaien door de wind, of door water. Waar worden molens voor gebruikt? Er zijn meer dan 600 wind- en watermolens en gemalen te bezoeken. Dan kun je het zelf zien!	19	26	
6	13	20 Verjaardag Annie M.G. Schmidt Lees voor uit Pluk van de Petteflat . Pluk is nog eens een duurzaam jochie zeg!	27	
7 Zoek het mooiste plekje op het schoolplein? Is er natuur? Zoek ook een minder mooi plekje. Hoe kan het beter worden?	14	21	28	

uni

1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3 Op jacht naar de schat Zoek buiten naar natuurlijke schatten: • iets zachts • iets stekeligs • iets roods • iets vreemds • iets ronds • iets teers	10	17	24	
4 Derde zondag in juni: vaderdag	11 Waarom denk je als je het woord KRAANWATER hoort? Schrijf de woorden in een waterdruppel op het bord.	18	25 Ga nog eens bij je aangeplante boompje kijken. Is hij gegroeid?	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21 Zomer Rond deze datum is het de langste dag. Ben je laat gaan slapen?? Doe eens ochtendgymnastiek in de klas om weer een beetje wakker te worden.	28	

uli

1

8

15

22 Waar speel je het liefst: in het bos, op het strand, in de duinen of in de zee? Weet je dat je in de Slufter de duinen in mag?

2

9

16 Maak een woordslang met diernamen.

23

3 **Het schrijvertje en de spin met de duikersklok**
Haal eens een schepnet door een schone sloot dan vind je ze vast!

10

17

24

4

11

18

25

29

5

12

19

26

30

6

13

20 **Maak een bootje van riet. Kijk op youtube.**

27

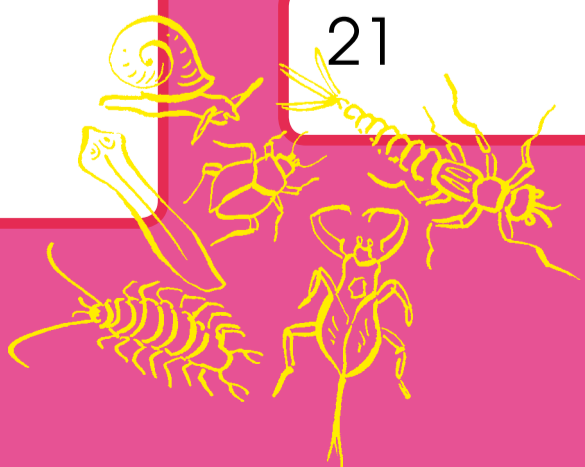
31

7

14

21

28

Augustus

1	8	15	22
2	9	16	23
3	10 Speel zelf voor de zon en warm de lucht op. www.proefjes.nl/132	17	24
4	11	18	25
5	12	19	26
6	13	20	27
7	14	21 Minimuseum Neem schelpen, stenen en andere mooie dingen uit de natuur mee naar school. Maak je eigen minimuseum in een doos.	28
			29
			30
			31

september

1 Bramen plukken

Je mag van het pad af!
Vanaf 1 september mag je de Muy en de Bollekamer in om bramen te plukken. Maak je eigen Texelse bramenjam. Zet het in de nieuwsbrief voor de ouders.

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3 Schapenfokdag

Begin september is de keuring van het Texelse schaap. Schapen geven ons wol en kaas en vlees. Waar kun je deze dingen kopen?

10

Groene-voetstappen-week
Derde week van september. Kom de hele week lopend of op de fiets naar school en verzamel zo groene voetstappen! In 2011 deden 50.501 leerlingen mee. www.groenevoetstappen.nl

17

Met een goed ontbijt kun je beter denken en bewegen! Begin november is de nationale week van het ontbijt. Doe mee met de hele school. www.schoolontbijt.nl

24

25

4 Maak een deurhanger die je er aan herinnert het licht uit te doen.

11

18

5

26

6

12

19

27

13

20

28

7 Vleermuizen zijn te zien en te "horen."

14

21 **Herfst**

De oogst is binnen: oogstfeest
Ga op pad naar een boomgaard in de buurt. Pluk de lekkerste appeltjes. Wat voor lekkers kun je hiervan maken?

oktober

1	8	15	22	29
2	9	16 Wereldvoedseldag Speel het voedselketenspel. Nodig: 1 roofvogel, koolmeesjes, vliegen en rupsen. Geef iedere leerling een rol. De rupsen verstoppen zich. De vliegjes vliegen vrolijk rond. De koolmezen hebben honger en jagen op de rupsen en vliegen. Zij moeten natuurlijk wel uitkijken voor de roofvogel. Wie getikt is, is af.	23	Verzamel kastanjes, eikels, en andere herfstdingen. Knutsel er iets moois mee.
3	10 -10 Het is vandaag de dag van de duurzaamheid. www.dagvandeduurzaamheid.nl	24	30	
4 Dierendag Verwen eens een dier.	11	17	25 De laatste zaterdag in oktober is het de 'nacht van de nacht' . Texel is één van de donkerste plekjes in Nederland. Ga 's avonds naar buiten. Zie je sterren en zie je de maan? Is de maan vol of halfvol, of juist helemaal weg? www.laathetdonkerdonker.nl Iedereen zet de klok deze nacht een uur terug.	
5	12	18		
6	13	19	26	
7	14	20	27	
		21	28	
			31	

ovember

1 Begin november is de nationale week van het ontbijt. Eet smakelijk en voel je fit! www.schoolontbijt.nl

8

15

22

29

2

9

16

23

30

3

10

17

24

4

11 **Sint Maarten!**

Uitdeeltip: bak zelf koekjes en verpak ze in mooie servetjes.

18

25

5

Maak een Sint-Maarten-lampion van afvalmateriaal.

12

19

26 **Natuurmemory**

Verzamel 10 dingen uit de natuur rondom school. Leg er een doek overheen. Laat de leerlingen 30 seconden kijken. Nu moeten ze in 10 minuten zulke dingen zien te vinden in de natuur. Tover daarna elk attribuut van onder de doek weer tevoorschijn en vraag wie hetzelfde heeft gevonden. Vertel er iets over.

6

13 **Even checken**

Doen jullie het licht en het digitale schoolbord uit als je pauze hebt?

20

27

Help de vogels de winter door. Maak een voederhuisje, een vogeltaart, of hang pindaslingers op. www.vogelbescherming.nl

7

14

21

Is Sinterklaas al op Texel? Waar zet jij je schoen? Bij de open haard, bij de kachel, de radiator of de vloerverwarming?

28

December

1 IJssmeltproef Met een flinke schep zout in een stevig glas met sneeuw of ijsblokjes, kun je tegelijkertijd ijs laten smelten en water laten bevriezen. In en op hetzelfde glas. Het is tovenarij die niet kan mislukken.	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10 Maak een kerstlichtje van een lege jampot. Verf of beplak de buitenkant met doorzichtig papier	17 Het is bijna kerst! Bak eens kerstkransjes van Texels meel en hang ze met een strik in de kerstboom.	24	31 Oudjaarsdag
4	11	18	25 Eerste kerstdag	
5 Pakjesavond!	12 Ouwe Sunderklaas	19	26 Tweede kerstdag	
6 Even checken Zijn alle sinterklaas-papiermpjes bij het oud papier gekomen? En is het plastic ook verzameld?	13	20	27	
7	14	21 Winter	28	

kalender

over water, energie en natuur, Texel

Duurzame leerlijn

Deze kalender is onderdeel van een duurzame leerlijn, speciaal ontwikkeld voor de groepen 1 t/m 8 van het basisonderwijs. Hoofdthema's zijn water, energie en natuur, die onderling, maar ook aan andere thema's gekoppeld kunnen worden. De lessen zijn opgebouwd volgens een doorlopende lijn in kennis, vaardigheden en houdingen met betrekking tot duurzaamheid. Per leerjaar staan 6 basislessen centraal.

Naast de kalender is de website www.duurzameleerlijn.nl ontwikkeld met lesmateriaal, excursiemogelijkheden, links en ander bruikbaar materiaal. Dit is zowel in projectvorm als los te gebruiken en direct toepasbaar voor de leerkrachten.

Samen met het figuurtje "Texelse Tim" ontdekken de leerlingen hun eigen omgeving en de wereld daarbuiten. Leerkrachten en anderen die de leerlijn benutten, kunnen hun ervaringen en tips uitwisselen via een *online community* die hier speciaal voor is ontwikkeld.

Gebruik van de kalender

De kalender is bedoeld om op te hangen in het lokaal en bevat prikkelende mini-activiteiten die aansluiten op het lesmateriaal. Hiermee wordt duurzaamheid jaarrond geïntegreerd in de dagelijkse

bezigheden in de klas. Soms zijn de activiteiten aan een datum gebonden, vaak kunnen ze ook ergens in die week aandacht krijgen.

De ene kant van de kalender, met de ronde letters en jonge Texelse Tim, is de 'onderbouwkalender' met activiteiten die aansluiten bij groep 1 tot en met 4.

U kunt de kalender ook omdraaien en dan is het een 'bovenbouwkalender' met activiteiten voor groep 5 tot en met 8.

Duurzame samenwerking

De duurzame leerlijn is ontwikkeld door de educatieve dienst van Ecomare in samenwerking met Stichting Kopwerk. Een klankbordgroep van Texelse leerkrachten heeft actief met ons meegedacht en feedback gegeven. Daarnaast hebben verschillende organisaties meegewerkt in dit proces, zoals het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Stichting Duurzaam Texel, Texel Energie, Staatsbosbeheer, Nationaal Park Duinen van Texel, Kopgroep Bibliotheken, Gemeente Texel, Stichting Boerenklasse, Natuurmonumenten, IVN en 'last but not least' het Overlegorgaan Texels Onderwijs.

Daarmee is de duurzame leerlijn niet alleen een mooi eindproduct geworden, maar ook het begin van duurzame ontwikkeling, in het onderwijs, op Texel en daarbuiten.

Financiële bijdragen

Stichting
Samenwerkingsschool
SO/VSO

bijzonder in opvang en onderwijs

Nationaal Park
Duinen van Texel

ecomare

SCHOOLTIJ

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

nme | natuur & milieu educatie

Colofon

Eindredactie: Ecomare, educatieve dienst i.s.m. Stichting Kopwerk

Vormgeving: Jel, Gonnie Hengelmolen

Illustraties: Juultje Putman

Drukwerk: Drukkerij Groen, Hoofddorp

Financieel mogelijk gemaakt door: Agentschap NL, Leader/

Ontwikkelingsbedrijf NHN, Hoogheemraadschap Hollands

Noorderkwartier, Nationaal park Duinen van Texel en eigen bijdragen

van: Ecomare, Stichting Kopwerk en alle Texelse basisscholen

Info en contact: www.duurzameleerlijn.nl

Ecomare

Ruijslaan 92

1796 AZ De Koog, Texel

t 0222-317741

f 0222-317744

infobalie@ecomare.nl

www.ecomare.nl

